

دستی لی بدم، لبه رئوه وی
دست له ئامانه دان تاوانه"
ئهفسه: "ماوهت پتدددهین بزو
بیز کردنوه بهلکو چاک بیر
بکیتهوه راستیمان پیلی ئوه کاته
ئازاد دهگریت!"
دیسان بردمیانه و بهندیخانه و
ماوهیه کی زور کس لی ئه پرسیم،
نزيکهی ده دوانزه روز چاوه روان
بیووم، هیچ نه بیوو، ته و بیزار
بیووم، زوریش پهروپت بیووم،
دوایی ئیواره ویک به درنهکوه بانگ
کرام، له دهگره کی بهندیخانه دیار
بوو یهک دوو چه کدار و دستا بوون،
منیان برد زور ترسام، گوتم دیاره
بزو کوشتن ددم بهن، کاتیک له
دهگره کی فرقه چوینه ژووه وه،
بردمیان بزو لای ئه فسسه ریک، ئه و
گوتی: "ماوهمان پیدا بیوو بیز
بکیتهوه بزو ئوه راستیمان
پیلیت بازنانین چی نویمان
پیده لیت؟"
گوتم: "ئه وه بیووم گوتوه
ئه وه راستیه، له وه زیاتر هیچی ترم
لائیه، ئه گهر باوهه بکنهن هه
ئه وه ویه". گوتی: "ئه وه دوا جاره
ئه گهر راستیمان پیتنه لیت ئه وا ئه و
سریازانه دېتنهن ده تکوژن، خوت
به کوشتن مده، ززو راستیمان
پیلی، ئیمه ده زنانین پهیوه دنیت به
کیوه هه ویه و بزو چیان تز کردوته
سریاز"
ئه فسسه ره که که میک و هستا،
دوایی گوتی: "بیبینه ووه سریازه کان
منیان برد ده ده وه نائب عه ریفه که
گه رایاه و لای ئه فسسه ره که، کاتیک
هاتوهه منیان دایه پیش خویان و
بردمیانه وه بزو بهندیخانه. له دوای
دوو روز بردمیانه وه دادگه و له ناو
قەقسە که کەمیک و هستام، ئه فسسه ره
پایه به رزه که هەستاو بربیاره که
دادگه کی خوینده وه، له دوایدا گوتی:
"له بھر ئوه ویه راستیمان پیتنه گوتین

بیره و هر پیشگاه کاننم

جعفر قودسی

دوپنیا

سیسته‌می نویی خویندن و دوا روزی نه ته وه

نایوی منیان نوسیوه؟! ئەفسەر لەگەل قسەکانی من ھەستا سەرپى و گوتى: "دەتەوی خوت گیل بکەتى! ئەگەر راستى نەللىي بە و دەمانچە يە دەتكۈزمۇم" لەگەل قسەي بېرىزىش فەرمانىدا "بىبىنه دەرەوە، بىرمىانە دەرەوە، لەدەرى ھەر دوو دەستىان كەلەپچە كىردىم و بىرمىانە و بەندىخانە.

رۆژى دوايى دىسان بەھەمان شىيەو بىرمىانە و ناو قەھەسى دادگەو دەستىان بە لېرىسىنىھە و كىرد، ھەمان ئەفسەر بۇو. ئەفسەر گوتى: (وا دىيارە لە شەرى مەزنى لە رۆژى (1943/11/10) لەگەل بۇويت، بەلام خوت لە شەر شارەۋەتەوە، لەبەر چى؟ يان ئاكاڭداربۇوى رېگەركان دىتە سەر رىيگە؟

و ھامم دايەوەو: "بەللى لە شەرى مەزنى لەگەل قافلە بۇوم، وەك سەربازىكى بىچەك، بۇ باركرىنى ئۇتۇمبىلەكان، كاتىك بۇو بە شەر تاچار خۇمان دايە پەتايىك، لە دواي وەستانى شەر ئۇتۇمبىلەكان ئىئيمەيان بە جىيەشت و رۇيشتىبۇون، لەو خۇمان بوارد تا تارىك داھات، دواتر بەرىي باالىيان دا بەرەو سەربازىكى روانىزد رۇيشتىن، لەوپىش بە درىزى بە سەر هاتكەكم بۇ ئەفسەرى بەر پرسى حامىيە روون كەردىتەوە، ئىيە دەتوانن بىنىرن بە دواي ئەو روون كەردنەوەي داوسەبىرى بکەن، ئەگەر وانەبۇو ئەوكاتە بىنان راستىم لە ئىيە شارەۋەتەوە

لە دواي ئەو و ھامم ئەفسەرى پايدى بەر زى دادكە رۇوى تىكىردىم گوتى: "ادىيارە ناتەۋى راستىمان بېلىتى!! ئەوەش مەترىسيي بۇ تۇ، ئاكاڭداربە خوت توشى مەنەن كەكە، راستىمان بېلىي بالە مردىن رىزگارت بکەين"

و ھلام: "ئەوهى وتومە ھەر ئەوهىي، زىياتىم لەلە نىي، ناشتowan زىياتر بلەم، لەبەر ئەوهى سوپىتىم خواردۇو راستى بلىم، ئەگەر باودەيتان ھەبىت ھەر ئەوهىي: ھەمان ئەفسەر پرسىيەوە: "پىم ناللىي ئەونامەيە ملازم مەھەم داى پىت بۇ شىيخ معروفت بىردىم تىدا نوسراپۇو؟ نۇسسىنە كە دەربارەي چى بۇو؟

و ھامم دايەوەو گوتى: "ئەوهىي راستى بىت نەمزانى چى تىدا نوسراپۇو، لەبەر ئەوهى نامەكە قايمى كرابۇو، ماسى ئەوهشىم نېبۇو

ۋۆيىشتنىن ژورھۇو و منيائى برەد ناو نەفەس، وەستام، سەيرم كەر كۆزمەلىك ئەفسەر ئەرىكى سى ئەستىرە سەرەتادا ئەفسەر بخەر سەر ئەو گوتى: "دەستت قورئانە ئەوهى لىيم نۇرۇن ئەنلەن بلىي بە و قورئانە ئەوهى لىيم بەپرسىن بەراستى وەلامى دەدەمەوە" نىنىش دەستم لەسەر قورئانە كە داناو ئەو قورئانە، ئەوهى لىيم گوتى: "بە و قورئانە، ئەوهى لىيم بەپرسىن بەراستى وەلامتان دەدەمەوە" ئەفسەر گوتى: "پىمانلىي لىي لە كاتەلى لە شەرى گۈرە تۇو بەشە و گەرايىتەوە بۆسەربازگە كە ئەۋانە تىزىان كەياندۇدۇ نزىك بەوجە كە كىرىپىش منى نەدييە، لەوكاتە ئەنگەيەن دەتەوە بۆ فەوج" ئەفسەر كە گوتى: "پاشە تۇ بە ئامرت گوتۇ من بەزىگىلىزى كەردىوە لە دوايىدا راي كەردىوە چۈتە لاي شىيخ ئەھمەدى بارزازانى، سوپاپى هېرىش هيئەر مالى ئەسەلتى ھەلاتۇن و لە مېرىگسۇر ساۋاھەتتەوە تاكۇ عەفو كراون، ئۇوكات كە روانىزد ملازم مەھەمد قۇسى تۆزى ئەنگ كەردى چى راسپاردىي و چى بېكىتى؟ ئەونامەيە داي پىت بۆ كام لەفسەرت بىر؟ گوتى: "بەللى ملازم ئەھمەد منى بانگ نەكىد، بەلكو من خۇرم رۆيىشم چاڭ و چۈنلىم لەگەل كەردى، ئەوپىش پرسى لەكوى سەربازى؟، ئەمنىش گوتى: لە ئەنارگەسۇر، ئىنجا ئەو گوتى: ئەنمامەيەك دەنۇسم بېيە بىدە بە ئەنپىش شىيخ مەعروف، نامەكەملى كەرگىت، كاتى گەرامەوە مېرىگەسۇر ئەمامەكەم دايە مراسىلى شىيخ مەعروف كە ناوى بىنامىن بۇو، لەو زىياتر بۇو.

ئەفسەر كە گوتى: "وھاب ئاغاي جوجوندىيان دەناسى؟ ئەو پىاوه ج كاراھىيە لە روانىز؟ گوتى: "بەللى وھاب ئاغا دەناسىم، خزمانە، دايىكى لەو پورى باوکەم، بەلام نازانم كەكاراھىيە، ئەفسەر گوتى: "كە وابى ئۇوش لە كۆملەلەي ھىۋاى؟! خۇ بەراست ناوت لە لىستى ئەۋان دايە". گوتى: "كۆملەلەي ھىۋا چى يە؟" لەكام ئائىرە كار دەكەن؟! بۆ نايان ناسىم و

نوسینه که مهترسی به دواوه،
ئگه بتوانی بروی ههول بد پیش
ئوه بز دارگه که رکوک به بی
بکوهی، برو

فهقی خدر، خله کی گوندی
(ناکزیان) بیو، برادرم بیو،
پیوهندی به مالی خالکانمه و
ههبوون.

به ندیخانه سوپا کومه لیک
به ندی تیدابیون، هندیک سهربازی
گوندی (گه رؤیان) له میرگه سوزر
رایان کردبوون، به لام پیش بگنه و
گوندکه بیان ملازم حهکیم رواندزی
له سه رجیخنی بیرون گرتبونی و
راپیچی به ندیخانه کردبوون،
ئوان له میزبیو له وی بیون.

براستی له دوای ئوهی فهقی
خدر پیراگه یاندم، که وتمه
بیکردننه و، بز ئوهی ئگه بزم
ههبل بکویت رابکه، به لام هلیکی
گونجاوم بز نهره خسا. به یانیک
پاسینک شهق و شلووق هاته به ر
درگه که حامیه، رهیس عورفا یاه ک
هات ناوی کومه لیک له بندیه کانی
خویندننه و، ناوی منیشی له گه ل
دابیو، هر له وی دوو دوو کله پچه
کراین و بز ههولیت به ریخاریان،
ئیواره گه یشته نه سهربازگه ی
سوروی لیوهر بگرین

-3 - دووهم بهشی

مالی شیخ ئەحمەد بۇ بارزان دەگەرینەوە

له بهر رؤشنایی ریکه و تئنامه که
له ناوه راستی مانگی شوباتی 1944
مالی شیخ نه حمه دی برآ گوره مهلا
مسنته فا گه برانوه بارزان، ئازو قوه ش
گه یشته میرگه سوئر، دانه ویله به سه
بارزانیه کان دابه ش کرا. به پیئی ئهو
ریکه و تنه فه و جی ئیمه ش له
میرگه سوئر له کوتایی مانگی سین دا
گه رایه وه رواندر، کاتیک گه یشته نوه
حامیه، بۆ خو ریخسته و هو پاک و
خاویئی چند روژیک ماوه به
سەربازاه کان درا، لە دواپیدا دەست
بە مەشقى سەربازی کرایه وه،
ئه وه بیوو دەپویا هەممۇ بەيانیان
زۇو چوار پاکیه کان بە سەر بخینه
سەر بانی قىشلە، له کوتایی مەشقدا
بۆ ناو قاوشە کان بیانه تېنیه و خوار،
لە ویش ریک بکرینه وه، بەو
شیوھیه دیاریان كردبوو.
بەيانیک لە گۈرەپانی مەشق
كردن وەستا بۇوين، ئەفسەرى
مەشقەدر قىسىه بۆ دەكىردىن،
دەربارەي کارو بارى سەربازى
دەدوا، لە وکاتەدا ئىنزاپاتىك هات و
نامەيەكى دايە دەست ئەفسەرەك،
ئەويش گوتى: (زىرار بېرلەگەلى
بزانە لە قەلەم چىان ئەھۋىت). لە گەل
ئىنزاپاتىك رەيشتم لە رىكە بىرم لە وە
دەكىرده و بۆ بەندىخانەم دەبەن؟!
ئەمگوت لە وانە يە بەكەنە وە
ئىنزاپاتى؟! کاتیک گه یشتبە دەرگەي
گەورەي حامىيە ئىنزاپاتىكە بانگى
سەرۆكى نۆبە تدارەكانى كرد پىئى
گوت: «دەرگەي بەندىخانە بکەنە وە»
ئەويش دەرگەي كرده وە
ھەرئە وکاتە بى ئە وە هيچ لە خۆم

دادگه‌ی عورفی له کهرکوک
له مانگی ئازارى 1944 بېبى
ئەوهى شك بەھيچ شتىك بېم، بەند
کرام. كاتىك خرامە بەندىخانە
ئەوانەي ناز بەندىخانە ئەيان پرسى:
لەسەرچى بەند كراوى؟!
وەلام ئەوهبوو: خۇشم نازانم
لەسەرچى بەند كراوم و بۈچى
ھيتاۋياپانم بۆ ئىرە! رۇڻىك لە
بەندىخانە حامىيە رواندز مامەوه،
رۇڻى دووەم بە ھەرجۈرىكى ھەبىو
فەقى خدر، كاتىق قىلەم فەفوج توانى
بىمكاتى و پىمبلىق: ئاكاداربە زۆر
خەرابىيان لەسەر نۇرسىيوبىت،